RADIO ILI ZRAČNA TERAPIJA

MALI VODIČ ZA RODITELJE

|WWW.CIKABOCA.ORG| |WWW.MLADICE.ORG|

Čika Boca se bavi od 2010. socijalnom
i psihosocijalnom inkluzijom dece i mladih lečenih od raka,
unapređivanjem razvoja nivoa znanja i veština za život sa
rakom i posle raka. Razvijamo inovativne programe i modele
podrške za decu, mlade i porodice, podržavajući i radeći
zajedno sa grupom mladih lečenih od raka - MladiCe.

NAŠA BRIGA SU
DECA I MLADI LEČENI OD RAKA
I NJIHOVA BUDUĆNOST!

Čika Boca
PODRŠKA MLADIMA SUOČENIM SA RAKOM

MladiCe
SRBIJA

ZRAČNA TERAPIJA
ZRAČNI (RADIO) TRETMAN

Ako vaši lekari preporučuju radioterapiju, oni će vam objasniti zašto i šta lečenje uključuje.

Šta je radioterapija?

Radioterapija koristi pažljivo odmerene doze zračenja za lečenje kancera. Vrsta radioterapije kod većine tretmana lečenja su zraci visoke energije, obično X-zraci. Radioterapijska mašina usmerava određene količine radijacije na tačno određeno područje koje je pogođeno kancerom.

Kako funkcioniše radioterapija?

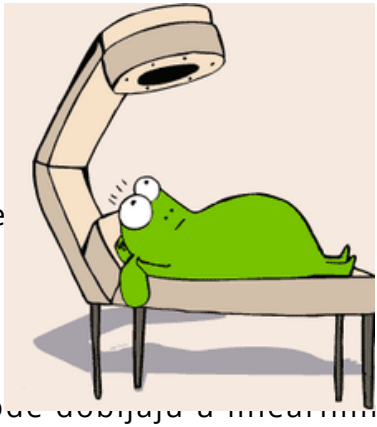

Za zračenje se upotrebljavaju rendgenski zraci visoke energije / X zraci/, gama zraci i brze čestice različitih energija /elektroni i teški joni /. Najčešće se koriste X zraci visoke energij koji se dobijaju u mašinama-linearnim akceleratorima.

Elektroni su čestice koje se takođe dobijaju u linearnim akceleratorima, ali se ređe koriste, sami ili u kombinaciji sa X zracima. Gama zraci se nalaze u materiji-izvorima zračenja, nekada je to bio radijum koji se poslednjih 30 godina vrlo retko koristi, a danas su to veštački dobijeni radioizotopi. Najčešća primena je u brahiterapiji. Svaka vrsta zračenja, čestice ili zraci imaju svoje karakteristike koje biramo i prva stvar u sprovodjenju zračne terapije je izbor zračenja i energija zračenja.

Kada govorimo o izboru zračenja biramo i zračenje gde je izvor zračenja udaljen najmanje jedan metar. To se zove teleterapija i najčešći je vid zračenja kod dece i omladine ili brahiterapiju kada je izvor zračenja u telu ili na vrlo maloj udaljenosti od tela.
Većina oblika radioterapije ne čini vas radioaktivnim i možete bezbedno biti u društvu drugih ljudi, uključujući i decu, u bilo kom trenutku.

Svrha radio terapije

Svrha radioterapije je da se unište tumorske ćelije, a da prouzrokuju što manje štete zdravim ćelijama. Ponekad radioterapija može biti samostalna ili u kombinaciji sa hemiotrapijama, što zavisi od vrste bolesti i propisanog načina lečenja.
Problem su deca malog uzrasta koja moraju sama biti u bunkeru za zračenje, na stolu visine 150 cm, potpuno mirna da bi se ozračio željeni deo tela, a nipošto ne okolina posebno kada su u pitanju vitalni organi, oko, bubreg, jajnik, jetra, kičmena moždina i drugo.

Sporedni efekti

Zavisno od mesta zračenja i reakcije na zračnu terapiju se različito pokazuju. Tokom zračenja najčeće su reakcije na koži u vidu crvenila, toplote, perutanja, zona gde je koža tamnija, ali i oštećenja kože gde se gubi površinski zaštitni sloj, koža vlaži, bolna je i ima znakova opekotina koje su prolaznog karaktera.

Nega i lečenje je po savetu lekara i obučene medicinske sestre.

Slične su i reakcije na sluzokožama usne duplje, čmara, ginekološke regije. Nega usne duplje, ispiranje raznim rastvorima i lečenje po savetu lekara i obučene medicinske sestre.

Zavisno od mesta zračenja (npr. na glavi ili stoma ku), neka deca mogu patiti od povraćanja, mučnine, glavobolje. Simptomi su ili blagi i dugotrajni ili nagli, burni i kratkotrajni. Lečenje je medikamentozno, a do pobljšanja brzo dolazi.Nekada pomaže da dete uzima obroke kako mu najviše odgovara, česte i male, posle nekog vremena po zračenju obavljenom za taj dan, ili nekoliko sati pre zračenja.

Može se javiti proliv, češće stolice, kašaste stolice, nadutost stomaka, tokom ali i nakon zračenja područja stomaka ili karlice i to zbog creva koja su u zračnom polja. Lagana dijeta, prolazno odricanje od povrća, svežeg voća ili pržene hrane mogu biti od pomoći kao i lečenje lekovima koji olakšavaju tegobe. U teškim slučajevima zračni tretman se može prekinuti dok tegobe ne prođu.

Ako se zrače mozak ili ceo centralni nervni sistem, kod neke dece se primećuje pojačana pospanost ili velika potreba za snom. Ovi simptomi se mogu javiti u različitim vremenskim periodima, čak i 10 nedelja po završetku zračenja. Nekoliko dana pre nego što se javi pospanost, dete može imati umanjen apetit, temperaturu ili glavobolju, mučninu, povraćanje ili razdražljivost. Tegobe su prolazne ali o tome morate obavestiti vašeg lekara.

Ređe se javljaju: vrtoglavica, smetnja vida, umanjen apetit, ukočenost vrata. Ako se simptom pojave, obratite se lekaru.

Što se tiče opadanja kose, ona opada samo u regiji u kojoj se sprovodi zračenje.

Zračenje mozga ili delova mozga i /ili davanje lekova ima za posledicu uticaj na smanjenu sposobnost učenja, pamćenja, intelektualni razvoj, smetnje u ponašanju obolelog deteta i drugo. Ovo zavisi od mnogih faktora, između ostalog i uzrasta deteta za vreme zračenja. Posledice se mogu ublažiti specijalnim terapijama i adekvatnom intervencijom psihologa te je saradnja onkologa,psihologa i endokrinologa od velikog značaja.

Druga posledica zračenja je na rast i razvoj kada je u zračnom polju bila hipofiza, žlezda koja je odgovorna za endokrinološku funkciju deteta, ali i kada se sprovodi zračna terapija cele kičme koja dovodi do smanjenog visinskog rasta deteta.

Kada su u pitanju zone rasta dugih kostiju zračna terapija deteta malog uzrasta dovešće do asimetrije ekstremiteta jer će se jedan normalno razvijati, a drugi neće moći postići istu dužinu.
Naravno, da je sve individualno, i da kod svih se neće ispoljiti sve nuspojave.

OBAVEŠTENJE O AUTORSKOM PRAVU
@2013 ČIKA BOCA
Ovu publikaciju je izradio tim Čika Boce i MladiCa Srbija na osnovu iskustva i istraživanja dobrih praksi kod nas i u svetu.
Korišćenje, kopiranje i distribucija sadržaja ove publikacije dozvoljena je isključivo u neprofitne svrhe.

Čika Boca
PODRŠKA MLADIMA SUOČENIM SA RAKOM

MladiCe
SRBIJA

POSETI SAJT WWW.MLADICE.ORG I PRONAĐI

MLADICE PRIČALICE

PREDSTAVLJAMO TIM MLADICA KOJI ĆE RADITI NA PRVOJ I JEDINOJ ONLINE PLATFORMI ZA MLADE KOJI SE LEČE OD RAKA I NJIHOVE PORODICE

Ovo je grupa mladih koji su se lečili od raka - koja **pruža podršku** i istovremeno stvara svest, promovišući oporavak i smanjujući stigmu, podstičući otvoreno deljenje unutar grupe, ali uz **strogu poverljivost**, uz atmosferu **bez osuđivanja**.

Sigurno će oni koji nam se jave osetiti veliko olakšanje jer „**nisu sami**“ i mogu da podele sa nama događaje koje su doživeli, ponašanje drugih ljudi i sopstvene izazove.

#MLADI #RAK #ŽIVOTPOSLERAKA #MENTALNOZDRAVLJE